

2014

Time : As in Programme

Full Marks : 70

The figures in the right-hand margin indicate marks.

Answer all questions as directed in each Section.

Section – A

Answer any **three** questions in about 700-1000
words each : 12×3 = 36

1. रङ्गालयस्य निर्माणं किमर्थं केन प्रकारेण जातम्-सविस्तारं वर्णयत ।
2. ब्रह्मणा केन प्रकारेण नाट्यशास्त्रस्य संघटनं विहितम्-अलोचयत ।
3. काव्यस्यात्मा ध्वनिरिति सिद्धान्तं यथाग्रन्थं प्रतिपादयत ।
4. भाक्तवादिनां मतमुद्धृत्य खण्डयत ।
5. काव्यप्रयोजनं तस्योपादेयतां च सविस्तारं विवेचयत ।

Section – B

Answer any three questions in about 500 words
each : $8 \times 3 = 24$

6. रङ्गभूमिसुरक्षायाः विधानं लिखत ।
7. 'अलोकसामान्यमभिष्यनक्ति परिस्फुरन्तं प्रतिभाविशेषम्'-इति कारिकांशं व्याख्यात ।
8. काव्यलक्षणं निरूपयत ।
9. वाक्यस्वरूपं विवेचयत ।
10. लक्षणा स्वरूपं सोदाहरणं विवेचयत ।

Section – C

Answer any two questions in about 300 words
each : $5 \times 2 = 10$

11. 'उत्कर्षहेतवः प्रोक्ता गुणालङ्काररीतयः'-इत्यस्य तात्पर्यं स्पष्टीकुरुत ।
12. मम्मटदिशा सोदाहरणम् अर्थान्तरन्यासालङ्कारस्य लक्षणं लिखत ।

13. का नाम उत्प्रेक्षा, तस्याः लक्षणं निर्दिश्य तदुदाहरणेन संगमयत ।
14. श्लेषालङ्कारस्य लक्षणनिरूपणपूर्वकं तदीयोदाहरणेन सोपपत्तिकं संयोजयत ।

2014

Time : As in Programme

Full Marks : 70

The figures in the right-hand margin indicate marks.

Answer all questions as directed in each Section.

Section – A

अधस्तनेषु त्रयाणां प्रश्नानाम् उत्तरं दत्त : $12 \times 3 = 36$

1. प्रगृह्यपदानां स्वरूपं लिखत ।
2. वेदस्य लक्षणं निरूपयत ।
3. वेदस्य अनुबन्धचतुष्टयं निरूपयत ।
4. पदचतुष्टयं निरूपयत ।
5. निरुक्तस्य प्रयोजनं विवृणुत ।

Section – B

अधस्तनेषु त्रयाणां व्याख्यां कुरु : 8×3 = 24

6. अष्टौ समानाक्षराणि आदितः ।
7. स्वरभक्तिः पूर्वभागक्षराङ्गम् ।
8. वाक्यनियमात् ।
9. अथापि ज्ञानप्रशंसा भवत्यज्ञाननिन्दा च ।
10. षड्भावविकाराः भवन्ति ।

Section – C

अधस्तनेषु द्वयोः टिप्पणीं लिखत : 5×2 = 10

11. यमः
12. सायणाचार्यः
13. निघण्टुः
14. सन्ध्यक्षराणि

2014

Time : As in Programme

Full Marks : 70

The figures in the right-hand margin indicate marks.

Answer questions as directed in each Section.

Section – A

Answer any **three** questions in about 700-1000
words each : 12×3 = 36

1. व्याकरणशास्त्राध्ययनस्य प्रयोजनानि यथाग्रन्थम् आलोचयत ।
2. पूर्वपक्षनिरसनपुरःसरं 'सिद्धे शब्दार्थ सम्बन्धे' इति वार्तिकस्य विवरणं प्रदत्त ।
3. भाषोत्पत्तेः प्रमुखसिद्धान्तान् आलोचयत ।
4. भारोपीयभाषाणां सामान्यलक्षणानि विवृणुत ।
5. अर्थपरिवर्तनस्य कारणानि विवेचयत ।

Section – B

Answer any **three** questions in about 500 words
each : 8×3 = 24

6. 'अथा गौरित्यत्र कः शब्दः' इत्यारभ्य पतञ्जलिना प्रदत्तं शब्दस्य लक्षणम् आलोचयत ।
7. भाषाणामाकृतिमूलकं वर्गीकरणे विवृणुत ।
8. ध्वनिविज्ञानदृष्ट्या वेदावस्तयोः तुलनां कुरुत ।
9. संस्कृतभाषायाः स्वरध्वनीनां तात्त्विकं विवरणं दत्त ।
10. पालिभाषाया नामकरण विषये विविधमतानि विवेचयत ।

Section – C

Answer any **two** questions in about 300 words
each : 5×2 = 10

11. ग्रासमन्प्रदत्त-ध्वनिपरिवर्तननियमः ।
12. रूपविज्ञानम् ।
13. वैदिकतुमर्थप्रत्ययाः ।
14. अपभ्रंशभाषा ।

2014

Time : As in Programme

Full Marks : 70

The figures in the right-hand margin indicate marks.

Answer questions as directed in each Section.

Section – A

केषांचित् त्रयाणाम् उत्तरं लिखत : 12×3 = 36

1. द्रव्यस्य लक्षणं सभेदं वर्णयत ।
2. अनुमानस्य लक्षणं द्वैविध्यं च वर्णयत ।
3. शाब्दीभावनाम् अर्थसंग्रहदिशा विमृशत ।
4. अर्थसंग्रहम् अनुसृत्य निषेधस्य लक्षणं सभेदं विमृशत ।
5. बौद्धदर्शनमनुसृत्य क्षणिकत्ववादम् अर्थक्रियाकारित्वं च विमृशत ।

Section – B

केषांचित् त्रयाणाम् उत्तरं लिखत : 8×3 = 24

6. अभावस्य लक्षणं सभेदं प्रतिपादयत ।
7. इन्द्रियार्थसन्निकर्षान् तर्कसंग्रहदिशा वर्णयत ।
8. अर्थसंग्रहमनुसृत्य धर्मस्य लक्षणं निरूपयत ।
9. अर्थसंग्रहमनुसृत्य अर्थवादं वर्णयत ।
10. बौद्धदर्शनमनुसृत्य शून्यतत्त्वं प्रतिपादयत ।

Section – C

11. द्वयोः टिप्पणीं लिखत : 5×2 = 10

(क) समवायः

(ख) वेदलक्षणम्

(ग) विज्ञानवादः

(घ) पर्युदासः

2014

Time : As in Programme

Full Marks : 70

The figures in the right-hand margin indicate marks.

Answer questions as directed in each Section.

Section – A

Answer should be written within 700-1000 words.

Answer any **three** questions : $12 \times 3 = 36$

1. प्रकरणलक्षणमुल्लिख्य मृच्छकटिकस्य प्रकरणत्वं प्रतिपादयत ।
2. उत्तररामचरिते नायकरूपेण रामस्य चरित्रं चित्रयत ।
3. राजनीतिक नाटकरूपेण मुद्राराक्षसस्य समीक्षणं कुरुत ।
4. सप्रमाणं वेणीसंहारनाटकस्य नायकविवेचनं कुरुत ।
5. रत्नावल्यां हर्षदेवस्य नाट्यशैलीमुपस्थापयत ।

Section – B

Attempt any three explanations with context each of which should be within 400-500 words.

8×3 = 24

6. गुणः खलु अनुरागस्य कारणं न पुनर्वलात्कारः ।
7. उत्पत्ति परिपूतायाः किमस्याः पावनान्तरैः ।
तीर्थोदकञ्च वह्निश्च नान्यतः शुद्धिमर्हतः ॥
8. जृम्भाविदारितमुखस्य मुखात्स्फुरन्ती
को हर्तुमिच्छति हरेः परिभूय दंष्ट्राम् ॥
9. दैवायत्तं कुले जन्म मदायत्तं तु पौरुषम् ॥
10. प्रिया मुञ्चत्यद्य स्फुटमसहना जीवितमसौ ।
प्रकृष्टस्य प्रेम्णः खलितमविसह्यं हि भवति ॥

Section – C

Answer any two questions each of which should be within 150-200 words.

5×2 = 10

11. मृच्छकटिकस्य नामकरणसाधुतां प्रतिपादयत ।

VF – 99/2

(2)

Contd.

12. उत्तरामचरिते मूलवस्तुनि परिवर्तनानि सूचयत ।
13. वेणीसंहारे अश्वत्थाम्नः भूमिकां सूचयत ।
14. रत्नावल्याः चरित्रं चित्रयत ।

VF – 99/2 (300)

(3)

IIS-MA — Sans
(CBCS) DDCE – IX